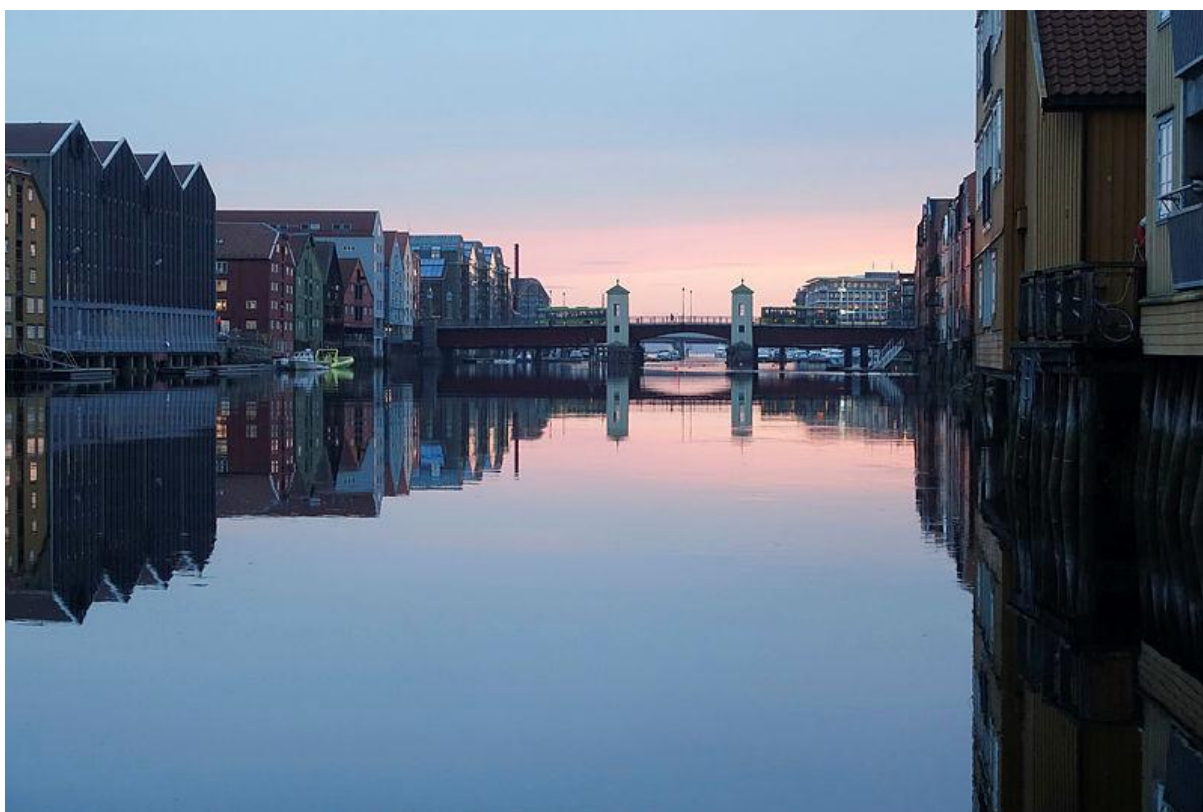

TRONDHEIM KOMMUNE

Barnevernvakta i Trondheim

Årsberetning for 2019

Vertskommunesamarbeid med følgende kommuner i 2019 (før kommunesammenslåing):

Melhus og Skaun, Klæbu, Malvik, Hitra, Frøya, Værnesregionen barneverntjeneste, barneverntjenesten for Orkdal, Meldal og Agdenes, Fosenregionen barneverntjeneste, Interkommunalt barnevern for Halså, Rindal og Surnadal og interkommunalt barnevern for Hemne og Snillfjord, Midtre-Gauldal, Holtålen, Os og Røros kommune.

Innledning:

Utviklingen på barnevernvakta siden oppstarten i 1987 har vært enorm, og vi ønsker fortsatt å være i endring. Både organisatorisk, men også faglig. I 2019 ble vi barnevernets akuttberedskap for Røros, Os, Holtålen og Midtre- Gauldal kommuner. Før kommunesammenslåingene i 2020, var vi dermed barnevernvakt for 29 kommuner, inkludert Trondheim kommune.

I løpet av våre 32 år, har barnevernvakta vokst fra å ha 2,25 årsverk fordelt på tre stillinger, til å ha 14,6 årsverk fordelt på 21 stillinger, inkludert leder, i 2019. Ettersom vi går turnus, har vi også hatt behov av ekstravaktene våre. Ekstravaktene har bred erfaring og kompetanse fra arbeid i BUP, familiesentra, NTNU, familievernkontor, fosterhjemstjeneste, barneverninstitusjon og annet.

I tillegg til å være barnevernvakt, innehar vi også andre arbeidsoppgaver og roller i Trondheim kommune. Vi betjener Alarmtelefonen for barn og unge, vi har ansvar for gjennomføring av beskyttet tilsyn etter barneloven, og vi innehar rollen som kommunens psykososiale kriseteam. Kriseteam har vi også vært for Malvik og Klæbu kommune på kvelder, netter, helger og helligdager. Mer om vår rolle som kriseteam blir beskrevet videre i beretningen.

Livet på barnevernvakta i 2019 har vært fylt med et bredt arbeid inn mot barn og familier som har levd i utfordrende situasjoner. Mer om arbeidsmåter og hverdagen vår blir beskrevet videre i årsberetningen.

Takk for godt samarbeid i 2019 og god lesning!

Trondheim, juni 2020

Bodil Strøm-Johansen
avdelingsleder

Line Øyen
enhetsleder

Hverdagen vår som barnevernvakt og psykososialt kriseteam

Vi møter barn som lever med alvorlig omsorgssvikt, vold og ulike overgrep i det akutte. Vi møter barn som nettopp har blitt utsatt for alvorlig omsorgssvikt av de voksne som egentlig skulle vært deres tryggeste havn. Vi møter etterlatte som for få minutter siden har mistet sine aller kjæreste i en brå og uventet død. Det berører oss sterkt å være nær de som har det så vondt og kjenner på sterk sorg og savn. Det er godt å kunne være de som kan hjelpe til og gi støtte. Det er godt å kunne vite at vi kan være med på å gjøre en forskjell. Det er med stor ydmykhet vi har denne jobben. Vi trår over familiers dørterskler med respekt, men også ofte med en nødvendig ro, trygghet og tydelighet.

Barnevernvakta har innlemmet ulike arbeidsmetoder utarbeidet av barnevernproffene i Forandringsfabrikken inn i våre rutiner. En av arbeidsmetodene vi tilstreber å få til, er å snakke med de barna vi har måttet flytte ut av hjemmet. Denne samtalen ønsker vi å få til få dager etter flyttingen har skjedd. En av grunnene til at vi ønsker å snakke med barna i etterkant av en flytting, er å spørre hvordan barna opplevde akutsituasjonen og flyttingen selv, samt om de har noen tilbakemeldinger eller tanker om hvordan barnevernvakta kan tilrettelegge for barn, slik at prosessen rundt en flytting kan bli best mulig. Disse samtalene har vært viktige, både for barna, men også for oss. Ofte har samtalene blitt en nødvendig del av barnets narrativ rundt den akutte situasjonen.

Her kommer et lite utdrag fra en av samtalene en ansatt på barnevernvakta hadde med ei jente som ble hasteflyttet. Samtalen foregikk tre dager etter flyttingen:

Jenta kom inn i rommet med bøyd hode, håret falt over ansiktet, og hetten fra genseren var på. Hun så så vidt på meg. Hun ønsket å snakke med meg i dag, og jeg ønsket å snakke med henne. En kollega og jeg måtte av ulike grunner flytte jenta til en barneverninstitusjon. Jenta var enig i at hun ikke var trygg nok hjemme. Jeg opplevde å få en rask og god relasjon til jenta den dagen hun måtte flytte. Hun delte mye om hvordan hun hadde det hjemme.

Rett før samtalen hadde de ansatte på institusjonen oppdatert meg på hvordan de tre dagene hadde vært for jenta etter hun kom dit. Hun hadde blomstret, forklarte de. Men det var ikke ei sprudlende jenta jeg så akkurat nå. Jeg var nysgjerrig på hva hun tenkte og kjente på. Jeg begynte samtalen med å si at det var godt å se henne igjen og at jeg hadde tenkt mye på henne. Videre i samtalen spurte jeg hvordan hun hadde det nå, og hva hun tenkte på. Jeg nevnte at det så ut som hun hadde noe på hjertet. Jenta sa hun hadde det fint på institusjonen, men at hun savnet vennene sine og familien sin. Jeg uttrykte stor forståelse for at hun savnet sine. Jeg forklarte at institusjonen ønsket å tilrettelegge for at hun skal få møte vennene sine, og barnevernet skulle undersøke når og på hvilken måte hun skulle få møte foreldrene sine igjen. Jeg bekreftet at hun måtte være noen dager til på institusjonen, slik at barnevernet fikk mer tid til å bli kjent med henne og familien, og jobbe for at jenta skulle kjenne seg helt trygg igjen. Av erfaring visste jeg at det kan være vanskelig for barn å huske konkret hvorfor barnevernet mente at barna ikke kunne bo hjemme. Jeg spurte henne om hun husket hvorfor hun ble flyttet til institusjonen for noen dager tilbake. Hun bekreftet. Jeg gjentok noe av det

hun forklarte oss på flyttedagen av hva hun hadde opplevd hjemme. Jenta bekreftet at det jeg husket var sant. Vi snakket i nesten en og en halv time. Vi snakket om flyttedagen, om hvordan dagene før flyttingen hadde vært, om hvor vanskelig det kan være når hverdagen blir snudd på hodet, om hva trygghet betyr og hvor viktig hun er. Kontaktpersonen i barnevernet og de ansatte på institusjonen har snakket mye med jenta selv, og jeg vet de har lyttet henne ut og møtt henne godt. Men jeg opplevde at det også var viktig for henne å snakke med akkurat meg som hadde fulgt henne på en av de mest spesielle dagene i livet hennes. Det var noen ting bare jeg og kollegaen min kunne vite, som de andre voksne rundt henne ikke kunne svare henne på eller forklare detaljert. Jeg kunne svare henne på hvordan mamma og pappa reagerte på flyttedagen, hvorfor vi måtte snakke så mye før det ble bestemt at hun måtte flytte til en institusjon, bekrefte henne på hvordan vi tolket uttrykkene hennes under samtalene vi hadde på flyttedagen, bekrefte for henne når og hvorfor politiet var involvert og så videre. Da vi begynte å runde av samtalen, var hetta av fra hodet, ansiktet og blikket var åpent og latteren satt mer løst. Plutselig var det rom for henne å spørre om vanlige hverdagslige ting med meg. Hun var trygg, akkurat der hun var - her og nå.

Aktivitetstall

1. Antall henvendelser

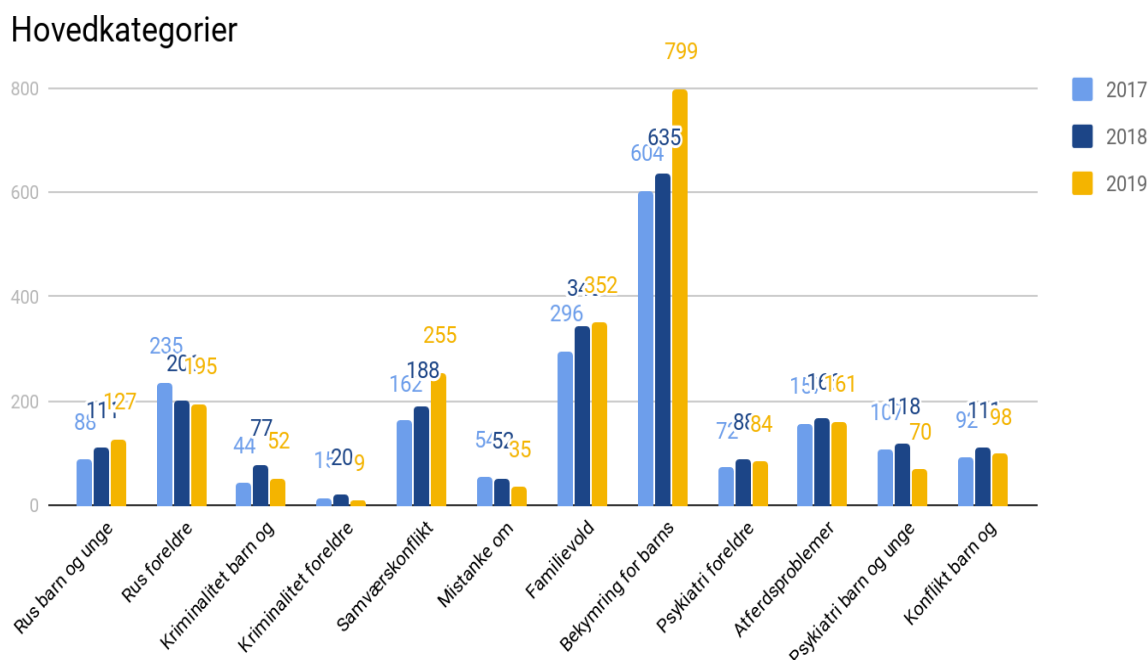
År	Henv.	Barn	Jenter	Gutter
2014	1333	1017	425	592
2015	1366	997	467	530
2016	1667	1079	475	604
2017	2106	1253	564	689
2018	2300	1271	564	707
2019	2233	1119	446	673

Vi ser en marginal nedgang i antall henvendelser i 2019, mot 2018. Barnevernvakta opplevde å ha en rolig høst i 2019. Det er noe vanskelig å si hva årsaken til dette kan være.

En henvendelse registreres når barnevernvakta begynner å jobbe i en ny sak, og er en type statistikk som sier noe om antall saker det jobbes med gjennom året. Under hver registrerte henvendelse kan det loggføres mange kontaktpunkt, som samtaler, møter og hjemmebesøk. Siden 2016 har det vært en betydelig oppgang i antall henvendelser, denne har nå jevnet seg ut de siste to årene. Statistikken viser flere henvendelser på allerede kjente barn for barnevernvakta.

2. Hovedkategorier

Alle nye henvendelser til barnevernvakta skal registreres med hvilken type problematikk henvendelsen omhandler. Kategoriseringen er uavhengig av tiltaket, slik at en henvendelse registrert som “rus foreldre” både kan utløse rådgivning pr telefon og flytting. Statistikk for de tre foregående år er som følger:

Kommentar til grafen over hovedkategorier:

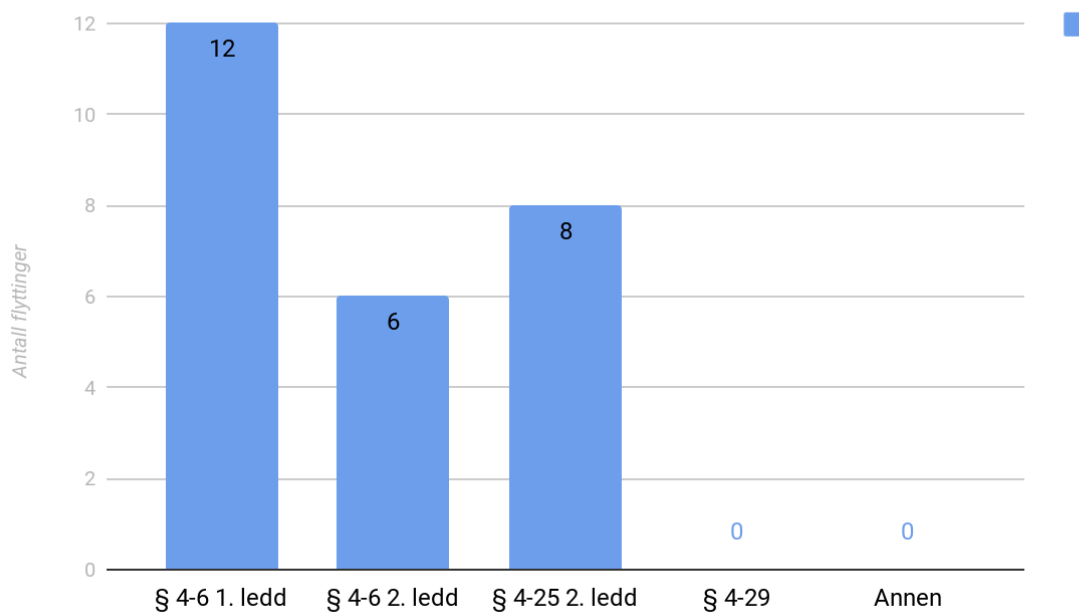
Noen av kategoriene kommer ikke frem i sin helhet. De fullstendige hovedkategoriene er:

Kriminalitet barn og unge, mistanke om seksuelle overgrep, bekymring for barns omsorgssituasjon, konflikt barn og foreldre.

3. Flyttinger

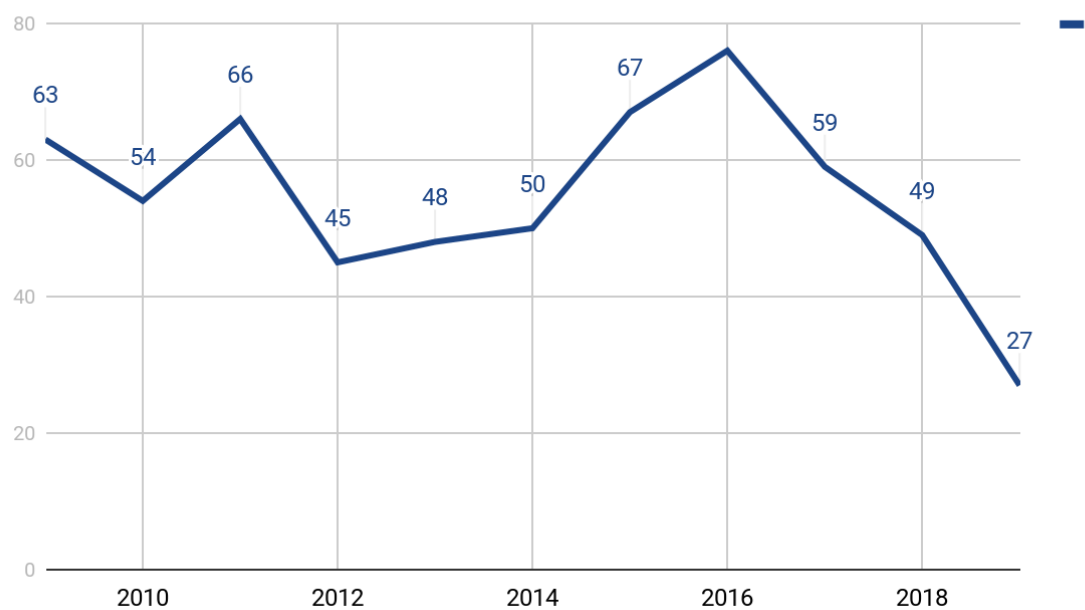
Med unntak av beslutning etter 4-6 1. ledd, er det påtalemyndigheten som formelt sett fatter de vedtak barnevernvakta effektuerer. I 2019 fattet jourhavende politijurist/barnevernvakta 20 vedtak/beslutninger om hasteflytting. I tillegg har barnevernvakta bistått i ytterligere sju flyttinger. 13 av de 27 flyttingene gjelder barn fra Trondheim kommune. Hos mange barn og ungdom har det blitt benyttet privat nettverk i akutsituasjon, i tråd med barnevernstrategien, og her foreligger det i hovedsak ikke vedtak. Flyttingene er fordelt på følgende lovgrunnlag:

Lovgrunnlag for flyttinger, 2019

Kategori “annen” omfatter flyttinger fra føden eller i andre saker der barnevernvakta bistår med gjennomføringen av flyttingen, og hvor barnevernleder i aktuell tjeneste fattet vedtaket.

Antall flyttinger de siste 10 år

4. Tilsynsbesøk

Tilsynsbesøk hos familier er tiltak som tilbys Trondheim kommune og geografisk nærliggende kommuner. Tilsynene har gjerne to funksjoner; det kan være et kontrolltiltak for å se om familier overholder avtaler gjort med barneverntjenesten, for eksempel knyttet til rus eller hvem som oppholder seg i boligen. Det andre er for å få ytterligere informasjon om hvordan situasjonen er i hjemmet for det enkelte barn.

I 2019 var barnevernvakta på 232 tilsynsbesøk. Det er en liten nedgang fra 2018, hvor barnevernvakta gjennomførte 270 tilsynsbesøk. Dette er en markant nedgang fra 2017 (416) og 2016 (507). Bakgrunnen for nedgangen er med all sannsynlighet sammensatt. Bydelene i Trondheim kommune har egne akutteam som nok ivaretar oppfølgingen og kontrollfunksjonen barnevernvakta har hatt i en del familier. I tillegg har Innsatsteamet i Trondheim kommune ivaretatt flere tilsynsoppdrag for bydelene. Innsatsteamet har kontaktet barnevernvakta for avklaring og vurdering av eventuelle akutte situasjoner. De siste årene har antall akutte henvendelser og barnevernvaktas geografiske område økt betraktelig, slik at barnevernvakta i all hovedsak har jobbet med å avklare akutte situasjoner.

5. Beskyttet tilsyn

I Trondheim kommune har barnevernvakta ansvar for gjennomføring av beskyttet tilsyn etter dom/kjennelse fra domstolen. Beskyttet tilsyn reguleres av barneloven. Ved utgangen av 2019 hadde barnevernvakta åtte slike oppdrag med til sammen 21 barn.

6. Psykososialt kriseteam for Trondheim, Malvik og Klæbu

Kommunens psykososiale kriseteam utløses ved behov for psykososial bistand etter akutte hendelser, som brann, ulykker, drap, selvdrap eller andre traumatiske påkjenninger. Som kriseteam har vi kommet tett på etterlatte og berørte i sorg og fortvilelse som vanskelig kan beskrives. For mange av de vi har møtt er det vanskelig å forstå at livet og hverdagen skal gi mening igjen, og vi har bistått med sortering av følelser, samtaler og praktisk bistand. Prosessene er meningsfulle, givende og krevende for oss.

Vi har de senere årene fulgt opp kriseteamene noe lengre enn tidligere. I 2019 har vi vært involvert i 76 kriseteam, dette er en økning i forhold til 2018, hvor vi var involvert i 55 kriseteam.

7. Alarmtelefonen 116 111

Barnevernvakta i Trondheim betjener Alarmtelefonen for barn og unge hele døgnet, i motsetning til hvordan det gjøres nasjonalt, hvor den er stengt i kontortiden. I 2019 hadde vi 586 henvendelser, fordelt på dag, kveld og natt. Antall henvendelser på Alarmtelefonen for barn og unge har økt betraktelig, og vi opplever at alle aldersgrupper benytter denne

hjelpetelefonen. Noen ringer med det vi kan kalle vanlig barne- og ungdomsproblematikk, mens andre beskriver uholdbare omsorgssituasjoner for seg selv eller andre.

8. Rapporter

I 2019 ble det sendt 641 rapporter og meldinger fra barnevernvakta til barneverntjenesten i Trondheim og samarbeidskommunene. Dette er en liten nedgang fra 2018 (648).

9. Faglig fokusområde – barnets sikkerhetsplan

I tillegg til å håndtere oppgavene som barnevernvakt, kriseteam og Alarmtelefonen for barn og unge, er de ansatte ute i ulike arrangementer og holder innlegg eller foredrag. Vi har årlige treff med samarbeidskommunene våre, og vi er med på ulike samarbeidsmøter med barneverntjenestene i området vårt. I 2019 har barnevernvaktene i Norge samarbeidet om å få på plass felles kategorier for sakstyper, slik at man kan sammenligne tall for hele landet. Dette vil bli klart i løpet av 2020

Vi på barnevernvakta er spesielt opptatte av å snakke med de barna og ungdommene vi møter. Vi erfarer at mange barn har mye å fortelle i en krisesituasjon. Barnets fokus og mening kan ikke alltid være avgjørende, men blir tillagt stor vekt, i det akutte. Det tilstrebes å finne løsninger som skaper trygghet for barnet. Vi ser stadig økning av familiært nettverk, lærere, barnehageansatte, venner og venners foreldre som stiller opp i krisen. Det er godt å se at barn og ungdom blir møtt av kjente armer når de trenger det som mest.

Ett av barnevernvaktas hovedfokusområder i 2019 har vært å utvikle mal for sikkerhetsplan for det enkelte barn, der det foreligger høy bekymring for omsorgen eller for barnets uttrykk. Barnevernvakta vurderer at en god sikkerhetsplan, der nettverk er kartlagt og det er inngått avtaler om hvem som kan bistå i hvilke situasjoner, er nyttig arbeidsverktøy i det akutte. En slik sikkerhetsplan fordrer at barneverntjenesten har gjort kartlegging og inngått avtaler i forkant av en eventuell akuttsituasjon, som igjen vil gjøre en inngripen fra barnevernvakta mindre belastende for barnet/ungdommen. Vi har flere eksempler på at en god sikkerhetsplan har gjort det aktuelt å benytte nettverk fremfor offentlig hjem/institusjon. I de tilfellene det ikke foreligger noen plan, vurderes alltid nettverk. Det er imidlertid spesielt vanskelig for barnevernvakta å kartlegge, oppnå kontakt og gjøre sikkerhetsvurderinger på natt.

Barnevernvakta ser behov for å aktivt jobbe for et tettere samarbeid med våre nærmeste samarbeidspartnere. Mange av de vi møter, både voksne og barn, trenger ofte hjelp fra flere instanser. Kunnskap om hverandre og tverretattlig samarbeid har stor verdi for de familiene vi møter. Barnevernvakta har for eksempel faste samarbeidsmøter med føde- og barselavdelingen ved St. Olavs hospital, hvor vi holder de aller minste barna i fokus. Lignende samarbeid har vi med akuttposten på Østmarka og politiet. Vi drøfter saker anonymt med hverandre og ser en stor nytteverdi i å innhente kunnskap og erfaringer fra hverandres fagfelt. Barnevernvakta vurderer kontinuerlig hvilke instanser det er aktuelt å videreutvikle samarbeid med.

10. Regnskap 2019

Til tross for prisjustering i faktureringen til samarbeidskommunene hadde barnevernvakta et merforbruk på 294 454 kr i 2019.

Ktoniv5 (T)	Sum total		
	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik
1HP0 - Lønn drift	13 655 664	12 929 459	-726 205
1HP1-2 - Andre utgifter drift	848 447	723 000	-125 447
1HP3 - Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	5 012	0	-5 012
1HP4 - Overføringsutgifter	92 219	0	-92 219
1HP5 - Finansutgift drift	-523	0	523
1HP7 - Refusjoner	-9 168 906	-8 515 000	653 906
Sum total	5 431 913	5 137 459	-294 454

Det økonomiske ansvaret mellom kommunene bygger på de faktiske driftskostnadene for vakta, en avtalt fordeling (2013) mellom kommunene og en pris per innbygger.

Merkostnadene i 2019 skyldtes mellom annet skjerpede nasjonale krav til barnevernets beredskap, og etableringen av våken nattevakt i turnusen.

11. Fakturagrunnlag 2020

Antall innbyggertall ligger til grunn i beregning av samarbeidskommuners egenandel

Mulig merknad
som følge av Korona,
nytt datasystem m.m.

Samarbeidskommuner	Befolkning KS-oversikt 2020	Egenandel kommuner, hele 2020	Pris per innbyggertall	1. halvår 2020 (jan - jun)	2. halvår 2020 (jul - des)	1 000 000
Trondheim inkl. Kæbu	202 235					560 975
		0	63			0
Malvik	14 040	888 504	63	444 252	444 252	38 945
Melhus	16 562	783 751	47	391 875	391 875	45 941
Skaun	8 231	386 857	47	193 429	193 429	22 832
Frosta	2 632	124 552	47	62 276	62 276	7 301
Meråker	2 432	115 087	47	57 544	57 544	6 746
Selbu	4 088	193 454	47	96 727	96 727	11 340
Stjørdal	24 028	1 137 059	47	568 529	568 529	66 651
Tydal	794	37 574	47	18 787	18 787	2 202
Orkland	18 683	884 122	47	442 061	442 061	51 824
Surnadal	5 928	280 526	47	140 263	140 263	16 444
Rindal	2 028	95 970	47	47 985	47 985	5 625
Heim	6 801	321 838	47	160 919	160 919	18 865
Osen	947	44 814	47	22 407	22 407	2 627
Ålfjord	4 297	203 344	47	101 672	101 672	11 919
Ørland	10 238	484 485	47	242 243	242 243	28 399
Indre Fosen	9 988	472 654	47	236 327	236 327	27 706
Hitra	5 693	269 405	47	134 703	134 703	15 792
Froya	5 068	239 829	47	119 914	119 914	14 058
Midtre Gauldal	6 246	293 562	47	146 781	146 781	17 326
Holtålen	2 025	95 175	47	47 588	47 588	5 617
Roros	5 610	263 670	47	131 835	131 835	15 561
Os	1 912	89 864	47	44 932	44 932	5 304
Totalt i 2020	158 271	7 706 097		3 853 049	3 853 049	439 025

I fakturagrunnlaget for 2020 er det gjort en foreløpig beregning av merkostnaden på grunn av styrket turnus som følge av Korona, og behovet for nytt fagsystem i barnevernvakta. Denne merkostnaden blir lagt inn i faktureringen for 2 halvår.